

บทคัดย่อ

T 152595

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะส่วนบุคคล สังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรของศูนย์พัฒนาวัตถุคิบบวงจรรอของจังหวัดสุพรรณบุรี 2) ทราบถึงความต้องการปลูกสมุนไพรของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรของศูนย์พัฒนาวัตถุคิบบวงจรรอของ 3) ทราบถึงความคิดเห็นของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรของศูนย์พัฒนาวัตถุคิบบวงจรรอของ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรของศูนย์พัฒนาวัตถุคิบบวงจรรอของ จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้งหมด จำนวน 55 คน รวบรวมข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและผ่านการทดสอบแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลการวิจัยดังนี้

เกษตรกรผู้ให้ข้อมูลเป็นเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน มีอายุโดยเฉลี่ย 52 ปี ส่วนใหญ่มีอายุเกิน 50 ปีขึ้นไป แต่งงานแล้ว จบการศึกษาในระดับภาคบังคับ ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่ม องค์กร หรือสถาบันในท้องถิ่น มีประสบการณ์ในการเกษตร 4 ปี มีค่าเฉลี่ยจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน จำนวนแรงงานในการเกษตร 2 คน มีพื้นที่ถือครอง 12.53 ไร่ และมีพื้นที่ปลูกสมุนไพร 0.67 ไร่

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการปลูกในภาพรวมคือ ขมิ้นชัน และไพลมากที่สุด โดยมีความต้องการปลูกในระดับปานกลาง เพราะเห็นว่าปลูกง่าย การดูแลรักษาง่าย กระบวนการเก็บเกี่ยวและการจำหน่ายง่าย ผู้ให้ข้อมูลต้องการปลูกรองลงมาได้แก่ ฟักทะลายโจร บอระเพ็ด มะระขี้นก ทองพันชั่ง เพชรสังฆาต หญ้าหนวดแมว รากจืด ขี้เหล็ก และแห้วหมู ซึ่งมีความต้องการปลูกในระดับน้อย สำหรับเหงือกปลาหมอ คีปลี ลูกใต้ใบ และหญ้าดอกขาว มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุดเรียงตามลำดับ

เกษตรกรเห็นว่าสมุนไพรที่ปลูกง่ายที่สุดได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล และฟ้าทะลายโจร รองลงมาได้แก่ บอระเพ็ด มะระขี้นก ทองพันชั่ง เพชรสังฆาต ญ่าหนดแมว รางจืด ขี้เหล็ก และเหหัวหมู ตามลำดับ สำหรับเหงือกปลาหมอ คีปลี ลูกใต้ใบ และหญ้านวดอกขาว เกษตรกรระบุว่าหาพันธุ์และเมล็ดพันธุ์ได้ยาก

ในหมวดการดูแลรักษา เกษตรกรเห็นว่าขมิ้นชันและไพลดูแลรักษาง่ายที่สุด รองลงมาได้แก่ บอระเพ็ด มะระขี้นก ฟ้าทะลายโจร ทองพันชั่ง เพชรสังฆาต ญ่าหนดแมว ขี้เหล็ก รางจืด และคีปลี สำหรับเหงือกปลาหมอ เหหัวหมู ลูกใต้ใบ และหญ้านวดอกขาว เกษตรกรเห็นว่าเก็บเกี่ยวได้ยาก จึงมีคะแนนในการดูแลรักษาอยู่ในกลุ่มคะแนนน้อยที่สุด

ในหมวดการเก็บเกี่ยว เกษตรกรเห็นว่าสมุนไพรที่มีขบวนการเก็บเกี่ยวได้ง่ายที่สุดได้แก่ ขมิ้นชัน และไพล รองลงมาได้แก่ บอระเพ็ด มะระขี้นก ทองพันชั่ง ฟ้าทะลายโจร เพชรสังฆาต เหหัวหมู รางจืด ญ่าหนดแมว และขี้เหล็ก ตามลำดับ สำหรับขบวนการเก็บเกี่ยวที่ย่งยากที่สุดในกลุ่มได้แก่ เหงือกปลาหมอ คีปลี ลูกใต้ใบ และหญ้านวดอกขาว

ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร และไพล ในหมวดการจำหน่ายและการตลาด ยังคงเป็นสมุนไพรที่มีคะแนนนำ โดยมีมะระขี้นก บอระเพ็ด รางจืด ทองพันชั่ง ญ่าหนดแมว เพชรสังฆาต และขี้เหล็ก ตามมาโดยลำดับ สำหรับส่วนที่เหลือคือ คีปลี เหงือกปลาหมอ เหหัวหมู ลูกใต้ใบ และหญ้านวดอกขาว มีคะแนนหมวดการจำหน่ายและการตลาดอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีการวิจัยในลักษณะนี้ในพื้นที่อื่นด้วย เพื่อศึกษาว่าเกษตรกรในแต่ละศูนย์มีความต้องการปลูกแตกต่างกันอย่างไร ควรเข้าไปส่งเสริมให้ความรู้และแนะนำในเรื่องของการปลูก เพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ มีการเพาะพันธุ์แจกให้กับสมาชิก และควรมีการประกันราคา

ABSTRACT

TE 152595

This research was conducted to find out: 1) personal and socio-economic backgrounds of farmers participating in the Extension Project of U-thong Herbal Material Integrated Center, Suphanburi province, 2) their production needs, and 3) their opinions on the project. The data were collected by means of pretested interview schedules from 55 farmers participating in the project and analyzed by using the SPSS.

The findings revealed that most farmers were equally male and female with 52 years old average. Most of them were over 50 years old, married, had completed compulsory education, were not member of any groups, organizations or local institutions. They had an average of four family members, two of them contributed to agricultural labor; 4 years agricultural experience. They owned 12.53 rai land and planted 0.67 rai of herbs.

Research revealed that the farmer wanted to grow Turmeric (*Curcuma longa* Linn.) and Phai (*Zingiber cassumunar* Roxb.) at the high level due to simple culture, care, harvesting and sale. They wanted to grow Creat (*Andrographis paniculata* Nees), Tinospora (*Tinospora crispa miers ex* Hook. f), Bitter gourd (*Momordica charantia* L.), Acanthus (*Rhinacanthus nasutus* Linn.), Cissus (*Cissus quadrangularis* Linn.), Orthosiphon (*Orthosiphon grandiflorus* Bolding), Thunbergia (*Thunbergia lauriflora* Linn.) Siamese cassia (*Cassia siamea* Lamk) and Nut grass (*Cyperus rotundus* Linn.) at the moderate level; and Sea holly (*Acanthus volubilis* Linn.), Javanese long pepper (*Piper retrofractum* Vahl.), Vernonia (*Vernonia cinerea* Less), Phyllanthus (*Phyllanthus urinaria* Linn.) at the low level.

The easiest herbs to grow were Turmeric, Phai and Creat, ranging from Tinospora, Bitter gourd, Acanthus, Cissus, Orthosiphon, Thunbergia, Siamese cassia and Nut grass. Sea holly, Javanese long pepper, Phyllanthus and Vernonia were viewed that their culture and seeds were hard to find.

Turmeric and Phai were viewed as the herbs of simplest care, followed by Tinospora, Bitter gourd, Creat, Acanthus, Cissus, Orthosiphon, Siamese Cassia, Thunbergia and Javanese long pepper. The farmers viewed that Sea holly, Nut grass, Phyllanthus, and Vernonia were difficult to harvest.

In simple harvesting, the farmers' opinion were that Turmeric and Phai had highest score followed by Tinospora, Bitter gourd, Acanthus, Creat, Cissus, Nut grass, Thunbergia, Orthosiphon and Siamese cassia, respectively. The most difficult herb to harvest and process were Sea holly, Javanese long pepper, Phyllanthus, and Vernonia.

Turmeric, Creat, and Phai were also leaders in easy distribution and marketing, followed by Bitter gourd, Tinospora, Thunbergia, Acanthus, Orthosiphon, Cissus and Siamese cassia, respectively. The farmers viewed that Javanese long pepper, Sea holly, Nut grass, Phyllanthus and Vernonia had the least score in distribution and marketing.

It is recommended that there should be similar research in other areas to study what farmers want to grow. Also the farmers should be coached in the methods of growing herbs in order to get quality product, the herbal seedlings should be distributed to farmers, and price guarantee should be made.